

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 7.6.2011
SEC(2011) 820 окончателен

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Дания за 2011 г.

и за предоставяне на становище на Съвета

**относно актуализираната Програма за конвергенция на Дания за периода 2011—
2015 г.**

{SEC(2011) 713 окончателен}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Дания за 2011 г.

и за предоставяне на становище на Съвета

относно актуализираната Програма за конвергенция на Дания за периода 2011—2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическата политика¹ и по-специално член 9, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Европейската комисия да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическата политика, която ще бъде съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала за устойчив растеж и конкурентоспособността на Европа.
- (2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическата политика на държавите-членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиката на държавите-членки по заетостта³, като заедно двата акта представляват т. нар.

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ С..., ...г., стр....

³ Остават валидни за 2011 г. съгласно Решение 2011/308/ЕС на Съвета от 19 май 2011 г.

„интегрирани насоки“. Държавите-членки бяха призовани да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националните си икономически политики и политики по заетостта.

- (3) На 12 януари 2011 г. Комисията прие първия годишен обзор на растежа, с което постави началото на нов цикъл на икономическото управление в ЕС и на първия европейски семестър за предварителна интегрирана координация на политиката съгласно стратегията „Европа 2020“.
- (4) На 25 март 2011 г. Европейският съвет утвърди приоритетите за фискалната консолидация и структурната реформа (в съответствие със заключенията на Съвета от 15 февруари и 7 март 2011 г. и въз основа на годишния обзор на растежа, изготвен от Комисията). Той подчерта необходимостта да се даде приоритет на възстановяването на стабилността на бюджетите и фискалната устойчивост, намаляването на безработицата чрез реформи на пазара на труда и полагането на нови усилия за повишаване на растежа. Европейският съвет поиска от държавите-членки да превърнат тези приоритети в конкретни мерки, които да бъдат включени в техните програми за стабилност или за конвергенция и в националните им програми за реформи.
- (5) На 25 март 2011 г. Европейският съвет също така прикани държавите-членки, участващи в пакта „Евро плюс“, да представят своите задължения достатъчно рано, за да бъдат включени в програмите им за стабилност или за конвергенция и в националните им програми за реформи.
- (6) На 9 май 2011 г. Дания представи актуализираната си програма за конвергенция за 2011 г., обхващаща периода 2011—2015 г., както и своята национална програма за реформи за 2011 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (7) Въз основа на оценката на актуализираната програма за конвергенция в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета, Съветът е на мнение, че макроикономическият сценарий, залегнал в основата на програмата за конвергенция, е реалистичен. Основан на малко по-благоприятни прогнози за растежа за 2012 г. и след това, той до голяма степен съвпада с предвижданията на службите на Комисията от пролетта на 2011 г. Бюджетната стратегия, заложена в програмата за конвергенция, има за цел намаляване на дефицита под референтната стойност от 3 % до 2013 г. в съответствие с препоръката на Съвета, постигане на преразгледаната средносрочна бюджетна цел (СБЦ) за салдо на структурния бюджет не по-ниско от -0,5 % от БВП до 2015 г., както и на балансиран бюджет до 2020 г. Планът за корекции в тази насока е подходящ. Мерките, включени в програмата и приети от датския парламент през пролетта на 2010 г., се считат за адекватна подкрепа на бюджетните цели и представляват годишна фискална консолидация от около 1 % от БВП за периода 2011—2013 г. Дания ще постигне преразгледаната си средносрочна бюджетна цел в рамките на програмния период. Рисковете за бюджетните цели са до голяма степен балансирани.
- (8) Датската икономика започна да забавя темпа си на растеж през 2007 г. в момент на спад на пазара за недвижими имоти, който допълнително изостри проблемите на националния банков сектор, задълбочени от увеличаването на фалитите и

безработицата. Рецесията беше тежка — между есента на 2007 г. и пролетта на 2009 г. производството намалю с 8 %, а през 2010 г. безработицата достигна 7,4 %. Делът на заетостта намалю от 79,8 % през 2008 г. до 76,1 % през 2010 г., като особено тежко бяха засегнати младите хора. През 2009 г. производството започна да се възстановява и през 2010 г. реалният растеж на БВП достигна 2,1 %. Подобриенето беше стимулирано от неотслабващото вътрешно търсене (също благодарение на фискалната експанзия), силният скок на складовите наличности и стабилното възстановяване на основните търговски партньори на Дания.

- (9) Автоматичните стабилизатори и мерките, свързани с кризата, предизвикаха промяна в бюджетното салдо от излишък в размер на 3,2 % от БВП през 2008 г. в дефицит от 2,7 % от БВП през 2009 г. На базата на уведомяението за Дания през пролетта на 2010 г., в което се предвиждаше нарастване на бюджетния дефицит над 5 % от БВП, през юли същата година за страната беше открита процедура при прекомерен дефицит. Макар миналата година извънредните приходи с временен характер, свързани с облагането на печалбата на пенсионните фондове, да доведоха до стабилизиране на бюджетния дефицит на ниво от 2,7 % от БВП, според прогнозата на службите на Комисията от пролетта на 2011 г. се очаква дефицитът да нарасне отново до около 4 % от БВП през текущата година, което подчертава необходимостта от постоянни и амбициозни усилия за консолидация през 2012 г. Това предполага строго прилагане на мерките, приети със споразумението за консолидиране от 2010 г., и контрол на разходите, както е предвидено в програмата за конвергенция, за да се гарантира коригиране на прекомерния дефицит до 2013 г.
- (10) Строгийт контрол с цел избягване на повтарящи се случаи на преразход на ниво местно и регионално управление е важен за постигане на бюджетните цели. През последните 20 години публичните разходи постоянно надхвърлят бюджетните цели. Правителството вече е предприело някои мерки за преодоляване на този проблем и планира да въведе нова схема за контрол на разходите под надзора на Датския икономически съвет, както е описано в програмата за конвергенция.
- (11) Под влиянието на демографски фактори населението в трудоспособна възраст (15—64 г.) ще намалее с около 1,5 % между 2010 и 2025 г. и с близо 5 % до 2040 г. В средносрочен план икономическото възстановяване може да доведе до затягане на пазара на труда, какъвто беше и случаят през годините на бурното икономическо развитие. Въпреки вече високия процент на участие на пазара на труда, има възможност за по-нататъшно увеличаване на предлагането на работна ръка. Доброволното ранно пенсиониране е широко разпространено сред хората на възраст от 60 до 64 години, в резултат на което заетостта при 60—64 годишните е само 40 %. Освен това, 10 % от населението в трудоспособна възраст под 40 години или получава обезщетения за нетрудоспособност, или упражнява т.нар. „flex-job“ (субсидирана заетост).
- (12) От 1995 г. насам се наблюдава тенденция на спад в растежа на производителността, като една от потенциалните причини са слабостите в образованието. Дания продължава да изразходва много средства за образователната си система, но въпреки това в няколко ключови области резултатите са посредствени, като страната е на двадесет и четвърто място в ЕС по ниво на образование сред младежите. През 2009 г. само 70,1 % от

населението на възраст между 20 и 24 години са завършили поне горната степен на средното образование (в сравнение със 78,6 % средно за ЕС), а резултатите от PISA са на средно ниво. Броят на напусналите общообразователните и професионалните училища преди завършване е относително висок и достига почти 50 % при учащите в сферата на професионалното образование. Освен това, 10 години след напускане на началното училище около 20 % от младите хора все още не са завършили образованието си над долната степен на средния курс. Подобреното качество на образователната система ще спомогне за предотвратяването на бъдещи драстични разлики в уменията на трудовия пазар, който в момента дава сигнали за възможен излишък от неквалифицирана и липса на квалифицирана работна ръка. Растежът на производителността е особено слаб в секторите на строителството и услугите. Такъв е случаят особено при местните услуги, търговията на дребно, търговията на едро и личните услуги, където слабата конкуренция в някои сектори, например поради високи бариери за навлизане на пазара, може да доведе до неоптимално разпределение на ресурсите. Законите за зонирание са строги, което ограничава възможностите за увеличаване на производителността чрез икономии от мащаб в сектора на търговията на дребно. За подобряване на ситуацията при обществените поръчки, от които едва около 25% са обхванати от открити процедури, правителството въведе стратегия, насочена към стимулиране на конкуренцията в обществените услуги чрез постепенно увеличаване на обществените поръчки в общините и регионите, и определи целево равнище за общините — до 2015 г. 31,5 % от всички обществени поръчки трябва да бъдат възлагани по открит процедура.

- (13) Задлъжнялостта на домакинствата като съотношение с БВП е най-високата в ЕС. Увеличаването на дълга, което беше провокирано от бурното развитие на жилищното строителство между 2004 и 2007 г. създава потенциален риск за икономиката и финансовата стабилност. Въпреки че тези рискове се смекчават от характеристиките на сложния датски пазар на облигациите, обезпечени с ипотечи, и от общо взето стабилната финансова ситуация на повечето домакинства (активите значително надвишават пасивите), след спада на цените на жилищата бяха предприети твърде малко мерки за ограничаване на процикличните им колебания.
- (14) Дания пое редица ангажименти по пакта „Евро плюс“⁴. С цел подобряване на фискалната устойчивост бе прието *споразумение за укрепване на законодателните санкции по отношение на контрола върху разходите на местно ниво. Правителството представи предложение за схема за поощрения, която ще улесни частните решения за работа с банките в затруднение и ще спомогне за подобряването на финансовата стабилност.* Мерките за стимулиране на заетостта са съсредоточени върху удължаването на активния трудов живот. С цел насърчаване на конкурентоспособността е създаден *Пакет за конкуренцията с конкретни инициативи, насочени най-вече към секторите на строителството и услугите.* Тези ангажименти се отнасят до четирите области на пакта. Общо взето мерките съвпадат с тези, предприети в резултат на Годишното изследване на растежа, и приближават целите на „Европа 2020“, особено в сферата на заетостта. Въпреки че много от обявените ангажименти

⁴ Документ SEC(2011) 713 съдържа повече подробности относно ангажиментите, поети в рамките на пакта „Евро плюс“.

вече са въведени в действие, в близко бъдеще трябва да се предприемат важни мерки за подобряване на бюджетната дисциплина (на местно равнище) и за насърчаване на заетостта. Поетите ангажименти бяха оценени и взети предвид в настоящите препоръки.

- (15) Комисията направи оценка на програмата за конвергенция и националната програма за реформи, включително ангажиментите по пакта „Евро плюс“⁵. Тя взе предвид не само доколко те са уместни за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Дания, но също така и степента, в която те спазват правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите-членки. В тази връзка Комисията смята, че постоянните амбициозни усилия за фискална консолидация следва да продължат и през 2011 г. и след това. Следва да се предприемат още стъпки за по-нататъшно увеличаване на предлагането на работна ръка чрез намаляване на ранното пенсиониране, целеви мерки за определени групи, подобряване на качеството на образованието, укрепване на конкуренцията в ключовите сектори и допълнително стабилизиране на пазара за недвижими имоти.
- (16) В контекста на настоящата оценка и предвид препоръката на Съвета по член 126, параграф 7 от Договора за функционирането на Европейския съюз от 2 юни 2010 г. Съветът разгледа актуализираната програма за конвергенция на Дания за 2011 г. и становището му⁶ е изразено по-специално в точка 1) по-долу. Като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 25 март 2011 г., Съветът разгледа националната програма за реформи на Дания,

ПРЕПОРЪЧВА на Дания да предприеме следните действия в периода 2011—2012 г.:

- (1) Да въведе планираните мерки за фискална консолидация през 2011 и 2012 г. и да коригира прекомерния си дефицит до 2013 г. Да ускори намаляването на общия бюджетен дефицит, ако икономическите условия се окажат по-добри от прогнозираните понастоящем. Да въведе контрол върху разходите чрез приемане на задължителни многогодишни тавани на разходите за местната, регионалната и националната администрация, които са съобразени с цялостните средносрочни бюджетни цели.
- (2) Да проведе запланиваното поэтапно премахване на схемата за доброволно ранно пенсиониране (VERP), да реформира пенсията поради инвалидност и да насочи по-добре схемите за субсидирана заетост (системата „flex-job“) към най-уязвимите групи.
- (3) Да ускори прилагането на реформите, целящи подобряване качеството на образователната система. Да намали броя на преждевременно напусналите училище, особено в сферата на професионалното образование, и да увеличи броя на местата за професионален стаж.

⁵ SEC(2011) 713.

⁶ Предвидено в член 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

- (4) Да предприеме мерки за премахване на пречките пред конкуренцията, особено за местните услуги и търговията на дребно, като преразгледа законодателството относно земеползването и въведе открити процедури за обществени поръчки в общините и регионите.
- (5) Наред с подкрепата си за продължаващото стабилизиране на пазара на недвижими имоти след неотдавнашния спад на цените да предприеме превантивни мерки за укрепване на средносрочната стабилност на пазара за жилища и финансовата система, които включват реформи в системите на ипотеките и данъците върху недвижимата собственост.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател